

فضائل شب آرزوها و ليله الرغائب

در این شب فرشتگان از آسمان به زمین خاکی سرازیر میشوند و ساکن زمین میشوند و پیغامبر نیت‌های پاک بندگان خداوند هستند؛ بنابراین ضمن تاکید بر اعمالی که مربوط به چنین شبی است، فرصت نیت خواسته‌های به حق و آرزوهای دست یافتنی را نمی‌توان از دست داد، این شب اهمیت و بزرگی شب جمعه و ماه رجب را در خود جمع کرده است.

پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) نیز در بیان عظمت و اهمیت ماه رجب می‌فرمایند: خداوند متعال در آسمان هفتم فرشته‌ای به نام داعی قرار داده است هرگاه ماه رجب فرا رسد آن فرشته دعوت کننده هر شب تا به صبح گوید: خوشا به حال کسانی که به ذکر الهی مشغولند خوشا به حال کسانی که با میل و رغبت تمام رو به سوی درگاه خدا آرند و خداوند می‌فرماید: من همنشین کسی هستم که با من همنشین باشد و مطیع کسی هستم که فرمان مرا ببرد و آمرزنده‌ام کس را که از من طلب آمرزش کند این ماه رجب ماه من، بنده هم بنده من و رحمت هم از آن من است. هر کس مرا در این ماه بخواند پاسخ مثبت دهم و هر کس از من چیزی بخواهد به او عطا کنم و هر کس از من هدایت جوید هدایتش کنم و من این ماه را وسیله ارتباط بین خود و بندگانم قرار داده‌ام پس هر کس به آن چنگ زند به من می‌رسد.

رسول خدا (ص) من باب فضیلت و برکت ماه رجب در روایتی دیگر فرموده‌اند:

«وَلَا تَغْفُلُوا عَنْهُ أَوْ لَيْلَةَ جُمُعَةٍ فِيهِ» [منه] فَإِنَّهَا لَيْلَةُ تَسْمِيَةِ الْمَلَائِكَةِ لِلْيَوْمَةِ الرَّغَائِبِ وَ ذَلِكَ أَنَّهُ إِذَا مَضَى ثَلَاثُ اللَّيْلِ لَمْ يَبْقَ مَلَكٌ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا يَجْتَمِعُونَ فِي الْكَعْبَةِ وَ حَوَالِئِهَا وَ يَطْلَعُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَطْلَاعَةً (إقبال الأعمال (ط - القديمة)، ج ۲، فصل فيما نذكره من عمل أول جمعة من شهر رجب...، ص ۶۳۲)

از اولین شب جمعه در ماه رجب غافل نشوید؛ زیرا شبی است که فرشتگان آن را "لیلة الرغائب" می‌نامند. این نامگذاری به این جهت

است که هنگامی که مقداری از شب گذشت، هیچ فرشته‌ای در آسمان‌ها و زمین نمی‌ماند مگر اینکه در کعبه و اطراف آن جمع می‌شوند.»

در روایات آمده است:

عن رسول الله صلى الله عليه وآله - في ذكر فضل شهر رجب -: لا تغفلوا عن أوّل ليلة جمعة منه، فإنّها ليلة تُسمّيها الملائكة ليلة الرغائب، وذلك إنّه إذا مضى ثلث الليل لم يبق ملك في السماوات والأرض إلا يجتَمعون في الكعبة ودواليها، فيقول لهم: يا ملائكتي، سلوني ما شئتم، فيقولون: ربّنا، حاجتنا إليك أن تغفر لِمُؤامِر رجب، فيقول الله تبارك وتعالى: قد فعلت ذلك.

از اولین شب جمعه ماه رجب غافل نشوید، زیرا شبی است که فرشتگان آن را لیلۃ الرغائب می‌نامند به این جهت که هنگامی که یک سوم از شب گذشت هیچ فرشته‌ای در آسمان و زمین نمی‌ماند مگر اینکه در کعبه و اطراف آن جمع می‌شوند و آنگاه خداوند متعال به فرشتگان می‌فرماید: ای فرشتگانم هر چه می‌خواهید از من درخواست کنید، فرشتگان عرض می‌کنند: حاجت ما این است که از روزه داران رجب در گذری، خداوند متعال می‌فرماید این کار را انجام دادم.

اعمال لیلۃ الرغائب و شب آرزوها

از مهمترین اعمالی که می‌توان برای شب «لیلۃ الرغائب» نام برد خواندن دوازده رکعت نماز است، پنجشنبه اول ماه رجب که همان لیلۃ الرغائب است روزه بگیرید و چنانچه وارد شب جمعه شدید میان نماز مغرب و عشاء نماز دوازده رکعتی را به جا آورید.

نماز مخصوص لیلۃ الرغائب

هر دو رکعت به یک سلام و در هر [صوت] به [کعتی] دوازده [نمازی] رکعت از آن یک مرتبه حمد و سه مرتبه «سوره قدر» و دوازده [مرتبه «سوره توحید» می‌خوانی و هنگامی که از نماز فارغ شدی هفتاد مرتبه می‌گویی:

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَ
عَلٰی آلِهِ [وَ آلِ مُحَمَّدٍ].

خدایا! بر محمدؐ پیامبر درس ناخوانده و خاندانش درود فرست

سپس به سجده میروی و هفتاد مرتبه میگویی:

سُبُّهُ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّسُلِ

پاک و منزّه است پروردگار فرشتگان و روح

آنگاه سر از سجده بر میداری و هفتاد مرتبه میگویی:

رَبِّ اغْفِرْهُ وَارْحَمْهُ وَتَجَاوَزْهُ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْظَمُ

پروردگارا! مرا بیامرزش و بر من مهرورزش و از آنچه از من میدانی بگذر، تو خدای برتر و بزرگتری.

دوباره به سجده میروی و هفتاد مرتبه میگویی:

سُبُّهُ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّسُلِ

پاک و منزّه است پروردگار فرشتگان و روح

سپس حاجت و آرزوی خود را طلب کنید تا به خواست و اراده خدا به آن برسید. (ابن طاووس، الإقبال بالأعمال الحسنة، ۱۳۷۶ ش، ج ۳، ص ۱۸۶)

دعای ليله الرغائب

در روایت وارد شده از ملائکه درخواست شده که هر حاجت و دعایی دارند به محضر الهی بیان کنند: «یا مَلَائِكَتِی، سَلُونِی مَا شِئْتُمْ؛ ای فرشتگانم هر چه میخواهید از من درخواست کنید».

بهترین دعاهاى شب آرزوها چیست؟

- دعای سلامتی و فرج امام زمان (عج) که با آمدن او جهان پر از عدل و داد و صلح و آرامش خواهد شد.
- هدایت و راه مستقیم را از خدا طلب کنیم: «اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ؛ ما را به راه راست هدایت کن» همان راه صحیح و قرآنی که ریشه در سیره و سبک زندگی اهل بیت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و اله) دارد.
- پذیرش توبه و تسلیم بودن در راه خدا را طلب کنیم: «پروردگارا! ما را تسلیم فرمان خود قرار ده! و از دودمان

ما، امتی که تسلیم فرمانت باشند، به وجود آور! و طرز عبادت‌مان را به ما نشان ده و توبه ما را بپذیر، که تو توبه‌پذیر و مهربانی!»

▪ **دنیای نیکو و آخرت خوب را طلب کنیم:** آموزه‌های دینی مخالف دست یابی به دنیای خوب و سالم نیست از این رو در مناجات‌های قرآنی علاوه بر آخرت نیک دنیای خوب هم طلب می‌شود: «و بعضی می‌گویند: «پروردگارا! به ما در دنیا (نیکی) عطا کن! و در آخرت نیز (نیکی) مرحمت فرما! و ما را از عذاب آتش نگاه دار!»

▪ **طلب بخشش الهی و نجات از آتش جهنم:** «همان کسانی که می‌گویند: «پروردگارا! ما ایمان آورده‌ایم؛ پس گناهان ما را بیامرز، و ما را از عذاب آتش، نگاهدار!»

▪ **عاقبت به خیری:** از دعاهای قرآنی این چنین استفاده می‌شود که یکی از بهترین دعاها طلب عاقبت خیر است، کما اینکه در آیاتی از قرآنی این چنین بیان شده است: «أَنْزَلَتْ وَلَیْسَ فِی الدُّنْیَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِیْ مُسْلِمًا وَ أَلْحِقْ نِیْ بِالصَّالِحِیْنَ؛ تو ولی و سرپرست من در دنیا و آخرت هستی، مرا مسلمان بمیران؛ و به صالحان ملحق فرما!»